

בעזהשׁי"ת

שיעור בספה"ק אור המאיד

מפי הגה"ח
רבי אברהם מרדכי אלתר שליט"א

• פסח •

נמוסר במוצ"ש פר' פקודי

'א-ל מוציאם ממצרים'

יציאת מצרים פרטית בכל רגע ובכל אדם ואין רגע ואדם דומה לחבירו

לקבלת הגליון בדוא"ל
ולכל שאלה / הערה על השיעורים
ולענייני הפצה

ו/או לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח רא"מ אלתר שליט"א
בחסידות ודרכי העבודה
ניתן לשלוח לכתובת המערכת
מכון 'תורת א"ם'
tam522511@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

...

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265*
(או 02-5011430)

ארה"ב 518-329-9186

אירופה 44-3303-9004-84

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר שיעורי הרב שליט"א
בספרי פרי הארץ, תומר דבורה, שער היחוד והאמונה,
ושיעורים נוספים למועדים ונושאים שונים

זכות הפצת תורה וחסידות

לרגל שמחת החלאקה לבן מורנו הרב שליט"א
אצל בנו **מנשה** שיחי'

יזכה לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח

...

ולרגל שמחת הקידושא רבא אצל ידידנו
הרה"ח **ישראל לב** שיחי'
לרגל הולדת בנותיו שיחיו

יזכו אביהם ואמם לגדלם לתורה לחופה ולמעש"ט

המאחלים

מכון תורת א"ם להוצאת שיעורי הרב שליט"א
אברהם מנחם דז"דק **משה פאלוך**

...

שמחות הקידושא רבא
יתקיימו א"ה בש"ק הבעל"ט פר' ויקרא
בביהמ"ד 'פני מנחם' רח' יוסף זיו 3 ירושלים (משוער לשעה 11)
ובביהמ"ד 'מעייני ישראל' רחוב אלעזר המכבי 3 ירושלים
(משוער לשעה 12:30)

שיעורי הכנה

בנוסף לשיעור המרכזי שיתקיים ביום ג' כמפורט בגב הגליון.

יתקיים שיעור נוסף ביום שני, ט' ניסן

בביהמ"ד ויז'ניץ רחוב נחמיה 14 י-ם בשעה 18:00

השיעור השבועי הקבוע בספה"ק אור המאיר

יתקיים א"ה ביום שני בשעה 9.45 בערב

בביהמ"ד 'פני מנחם' רח' יוסף זיו 3 [בקומת העזרת נשים]

תוכן הענינים

- ג יציאת מצרים תמידית.....
- ג ביציאת מצרים נשתנה ה"די ען אי" של הבריאה וניתן בו הכוח של יציאה ממצר
- ד צריך לעבוד את ה' בכל עת ולמצוא רמיזא דחכמתא לעבודת ה' בכל דבר.....
- ה עבודת ה' בתוך הגשמיות הוא על ידי 'התפשטות דעת המשכיל' אחר הקדמת האמונה.....
- ה' שמעו שמוע וראו וראו - לכל הפחות בדברי תורה ומוסר יש להתעורר לעבודת ה'.....
- ו כאשר הדעת במיצר אין התפשטות השכל לעבוד את ה' גם בתוך הגשמיות.....
- ז לא ליפול תחת מקרי ופגעי הזמנים.....
- ז אין שעה ורגע הדומה לחברתה.....
- ח "יציאת מצרים" של האדם וניצוצות הקדושים ע"י הבריחה מהקליפות והמחשבה אודות מקורם.....
- ח ק-ל מוציאם ממצרים' תמיד בכל יום ויום.....
- ט בחודש האביב הוא זמן יציאת מצרים הכללי.....
- י גם כשנראה לאדם שכבר היה אצלו יציאת מצרים עדיין לא נפסק כוח יציאת מצרים.....
- י' כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד' - מצרים בכל רגע באופן שונה.....
- יא החיוב לחבר פתיחת הגאולה עם גאולה אחרונה.....
- יא 'מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים' - להאיר את נפשותנו בבחינת יציאת מצרים.....
- יב 'והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה' - את כל הגלות שנמשלה הדומה ללילה.....
- יג במעשה בני ברק האיר יציאת מצרים כל כך עד שלא הבחינו בין יום ללילה.....
- יג 'ולא זכיתי שתיאמר יציאת מצרים בלילות' - שאור יציאת מצרים לא האיר את עצמו על כל הגלות.....
- יג 'כל ימי חיך הלילות' - פתח הגאולה והגלות וגאולה אחרונה ענין אחד שלא נפסק.....
- יד 'כל ימי חיך להביא לימות המשיח' - שיביא את כל ימי חייו לגאולה האחרונה.....

התורה	ברוך שנתן תורה לעמו ישראל' - הגאולה והיציאה מהמצר נעשית על ידי
ד'	מבריאת העולם לא היה שני אנשים השוים ממש בדעתם
ד	שאלת החכם 'מה העדות והחוקים והמשפטים' - להבין המוחין והסודות
טז	שאלת הרשע 'מה העבודה הזאת לכם' - יציאת מצרים היה בעבר בלבד
טז	'ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר' - שהוציא עצמו מפתח הגאולה יצא
טז	מעיקר הגאולה לעתיד לבוא
יז	בירור ר"ב ניצוצות בגלות מצרים
יז	על ידי עבודתנו מתבררים פ"ו ניצוצות קדושה
יז	'הקהה את שיניו' כי מאחר שאינו מברר ניצוצות קדושה מה לו לאכול ולשתות
יח	ל"ב שיניים רומזים לל"ב נתיבות חכמה
יח	הטעם שצריך ללעוס המרור בשיניים
יט	שאלת התם לחבר 'מה' ל'זאת'
כ	'שאינו יודע לשאול את פתח לו' - לגלות לו שיציאת מצרים תמידית
כ	עיקר המועדים כל עצמם לגלות סוד אורות עליונים
כא	ימים טובים שמתגלה בהם האור כי טוב הגנוז
כא	מטרת החיים 'לראות טוב' - את הטוב הגנוז
כב	לאנשים נדמה שמושה רבינו דיבר על יום טוב לקנות בו בגדים יקרים
כב	'הכיסים צריכים בדיקה' - שאין חשש גזל בממון האדם
כג	צריך להיזהר ממשוהו חמץ וכל החומרות גם בפרטי רמיזתו
כג	

פסח

'ק-ל מוציאם ממצרים'

יציאת מצרים פרטית בכל רגע ובכל אדם ואין רגע ואדם דומה לחבירו

ביציאת מצרים נשתנה ה"די ען
איי" של הבריאה וניתן בו הכוח
של יציאה ממצר

וביאור הדבר, יובן בהקדים, שכאשר
האדם נחתך לאדם חתיכת עור
באיזה מקום הרי נשלם לאחר זמן בדיוק
באותו דבר, אותם תווי טביעת אצבעות,
ואותו צבע וכו', ואיך נעשה כזאת, ולא
נתחלף צד האדום יותר ביד לצד הלבן
יותר, וכדומה, זהו על ידי ה"די ען איי" של
האדם שבתוכו יש את צורת מבנה כל
האדם, ולכן למרות שגוף האדם מתחדש
ונוצר מחדש כל הזמן הוא נעשה בדמותו
כצלמו. ואילו יצויר שמאן דהוא יצליח
להיכנס לתוך ה"די ען איי" של האדם
וישנה במבנה האדם שיצמח לו עין
באמצע המצח, כן יעשה לו.

ובמו כן ישנו "די ען איי" של הבריאה,
וזהו סדרי וכללי הבריאה, ותהליך

'הנה ימים באים נאום ה', ולא יאמרו עוד
חי ה' אשר העלה את בני ישראל
מארץ מצרים, כי אם חי ה' אשר העלה
ואשר הביא את זרע בני ישראל מארץ
צפונה ומכל ארצות' (יחזקאל כג, ז), ונתעוררו
חו"ל ודרשו (ברכות יג, ג) 'לא שתעקר יציאת
מצרים ממקומה, אלא שתהא שעבוד
מלכויות עיקר ויציאת מצרים טפל לה'.
ויבאר רבינו מהו ענין שיציאת מצרים
טפל לגאולה העתידה.

יציאת מצרים תמידית

ונראה לרמוז בדבריהם, כי הנה כבר קדם
לנו הדיבור מזה כמה פעמים,
שענין יציאת מצרים לא פסק עדיין, ונוקב
והולך מאז עד עתה ועד ביאת משיחנו
במהרה בימינו, ובכל יום ויום יש בחינת
יציאת מצרים.

מצרים קבוע בבריאה, ולכן כל יום ויום יש בו כוח של יציאת מצרים, וכאשר האדם קם בבוקר ומתפלל ולומד בכוח האכילה והשינה הרי הוא מוציא מן המיצר את "חתיכת הקוגעל" שאכל אתמול שייצא ויעלה למקום רוחני, שיתהפך מגשמיות לרוחניות ולחידוש תורה, ועל דרך זה בכל יום ויום יוצאים נקודות נוספים מהמיצר, ונעשה עוד ועוד יציאות מן המיצרים, וביציאת מצרים הראשונית נעשה הפתח ונתחדש כוח זה ב"די ען אי" ומאז ואילך כל הימים לרבות הלילות הינם תהליך ארוך של יציאת מצרים, שבהם יוצאים עוד ועוד כוחות ממצרים ונהפכים לרוחניים ועבודת ה'.

צריך לעבוד את ה' בכל עת ולמצוא רמיזא דחכמתא לעבודת ה' בכל דבר

והנביא אמר (ישעיהו ג' ט) 'שמעו שמוע ואל תבינו, וראו ראו ואל תדעו' וגו'. ולבאורה יש להבין כפל הלשון 'שמעו שמוע' 'וראו ראו'. ואפשר לומר, בן אמר להם הנביא והוכיח על פניהם, אם אומר לכם לעבוד את הקדוש ברוך הוא יום ולילה בלתי הפסק אפילו כמעט רגע.

ואם נפשיכם לדעת כמה נאות לו לאדם לעבוד ככה, והוא מן הנמנע, כיון שהוא מלוכש בנוף עבור וחומר ומוכרח לאכול ולשתות, ואי אפשר לילך ערום בלי לבוש ולנרד שינה מעיניו ולדור בחיין, כי

הדברים שבתחילה הינו ברצון ואחר כך יוצא מהכוח אל הפועל וצמח וגדל, [הנקרא בשפת המקובלים 'עיבור יניקה מוחין', 'לידה', וכו'], וכל זה במושגים הקיימים כבר בבריאה. והנה עד יציאת מצרים היה חסר כביכול דבר מה ב"די ען אי" של הבריאה, וככתוב בזוהר (מ"ג סה.) 'כד נפקו ישראל ממצרים לא הוו ידעי ליה לקודשא בריך הוא, כיון דאתא משה לגבייהו פקודא קדמאה דא אולייף לון, דכתיב (שמות ו' ז) 'וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם וגו', ואלמלא פקודא דא לא הוו ישראל מהימנין בכל אינון נסין וגבורין דעבד לון במצרים, כיון דידעו פקודא דא באורח כלל אתעבידו להון נסין וגבורין,] - כשיצאו ישראל ממצרים לא היו יודעים את הקדוש ברוך הוא, כיון שבא אליהם משה לימד אותם מצוה ראשונה הזו, שכתוב 'וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם וגו', ולולא מצוה הזו, לא היו ישראל נאמנים לה' גם אחר כל אלו הנסים והגבורות שעשה להם הקדוש ברוך הוא במצרים, לאחר שידעו מצוה זו בדרך כלל, נעשו להם נסים וגבורות]. שעל ידי מצוה זו נשתנה ה"די ען אי" של הבריאה, ואזי נעשה מציאות יציאת מצרים גשמית שהינה השתקפות של יציאת מצרים הרוחנית.

וביציאת מצרים נשתנה ה"די ען אי" של הבריאה, שנחלק בה המושג "יציאת מצרים", ונהיה המושג יציאת

יכול האדם ללמוד תורה ולעסוק ברוחניות על ידי אכילה ושתייה ושינה ולבוש ושאר דברים גשמיים. וצריך האדם לדעת למצוא את הרוחניות שישנה בכל הדברים, והמשכיל צריך להעלותם ולהגביהם למרום שבתם אל המקום אשר היה שם אהלם מקדם התפשטותם.

עבודת ה' בתוך הגשמיות הוא על ידי 'התפשטות דעת המשכיל' אחר הקדמת האמונה

והכל תולה בהתפשטות דעת המשכיל, ככל שאדם יותר מחובר לעולם הרוחני הוא יותר מבין ומשתמש בנקודת החכמה שישנה בכל דבר בבריאה, וכל השכל והרגש שלו מנותב לחיבור הרוחני שבדבר.

ותחילת העבודה הוא האמונה בכך, אם נותן רוחו ונפשו להאמין באמונה שלימה שהכל בחכמה עשה, ולכולם יש להם מקום מוצא בחכמה עלאה, כי ככל שלאדם יש אמונה מוחלטת בנקודה זו שה' שם חכמה בכל דבר בבריאה, ושכל הצטרפויותיו אכילה ושתייה בגד ובית הכל נועד לרמיזא דחכמתא, ביכולתו לעבוד באמת לחפש את הרמיזא דחכמתא שבכל דבר, כי כל עוד שהאדם מסתפק בכך לא יוכל לעבוד למצוא זאת. ובכלל, בכל דבר רוחני האמונה הוא הפתח והשער וכמ"ש במ"א הטעם.

אם כדירה נאה וכמוהו שארית פרטי תענוגות בני אדם שבלתי אפשרי להיות זולתם, ואם כן איך אדם יכול לעבוד את ה' כ"ד שעות ביממה, בכל מעשה ומעשה.

הנה כודאי מי שחננו אלקים בכינה יתירה, נפשו יודעת מאוד שאין זה מקצת טענה לפטור מחובת נברא המוטל עליו לעבוד את בוראו, אין בטענה זו אפילו תירוץ קלוש, וכמוזכר לעיל פירוש הכתוב (שמות ט, יב) 'לא נגרע מעבודכם דבר', שביאר רבינו שאי אפשר להוריד אפילו דבר אחד מעבודת ה'.

ואדרבה, ואת תורת אדם לבלתי ירפה את עצמו ולפנות מחשבתו מרוממות אלקותו יתברך, אפילו בעוסקו בצרכי גופו, כגון אכילה ושתייה ושינה ומשא ומתן ודיבור איש לרעהו, לעורר לבו בקרבו גם משם ליקח לעצמו רמיזא דחכמתא, וכדברי רבינו בתמידיות שמכל דבר בבריאה צריך למצוא רמיזא דחכמתא ולקחת מכך לעבודת ה', כי כל עצמם של כללות מדריגות אלו לא נבראו בעולם כי אם לאשתמוצע בהון עלמין, כל הבריאה נבראה בשביל להיוודע תוכה את ה', ולכן צריך לחפש בכל דבר רמיזא דחכמתא.

וכבר הרחבנו ביאור אלה הדברים בכמה מקומות, אופני בירור האותיות וניצוצות קדושות שנתפזרו מרום המעלות עד מדריגות התחתונים, ישנם ניצוצות קדושות בכל נקודה בבריאה, מוכח זה

אדם למצוא לעצמו התעוררות והתלהבות לעבודת הקדוש ברוך הוא, אדם צריך להיות קשוב כאשר נגש לתורה ותפלה להיות מקבל אמיתי מכך, שיבער בקרבו הרוחניות שמוצא שם. 'ואל תבינו', אינכם רוצים להבין ולהכניס הדברים בקרב לוח לבכם בחקיקה שאינה מחוקה.

כאשר הדעת במיצר אין התפשטות השכל לעבוד את ה' גם בתוך הגשמיות

וכן אני אומר לכם, 'וראו ראו', כלומר, 'וראו' עבודת הבורא במקום הראוי לראות, ואפילו הנבער מדעת עם כל זה יכול לראות בעין שכלו באן מקום עבודה את הקדוש ברוך הוא. 'ואל תדעו', כי אין רצונכם לדעת, וידעו ודשו בעקב כי 'השמן לב העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השעו, פן יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לר' וגו' (ישעיהו ג, ט) ומה מראות עיניהם מהשכיל לבותם לראות ולשמוע אפילו במקום הראוי לראות ולשמוע, ופשיטא להשיג ולהשכיל הרוחני מן הגשמי. וכל זה מורה על מיעוט הכרתם והסרון תבונתם, ודעתם הוא במיצר, ואין להם התפשטות השכל, שמחמת ששכלם ודעתם במצרים, לכן אינם מצליחים להתחבר לה' בתוך הגשמיות. ומי יתן ויהיה לבכם זה להם, לעבוד אותו יתברך על כל פנים על פי פשוט, וליתן עצה לשום לב אל התורה והעבודה לנהוג פרטי עובדותיהם על פי

ובעשותו ככה, אוי כחו יפה לברר ולהעלות אותיות התורה וניצוצות קדושות המלוכשים בכללות המדריגות כולם, אחר האמונה בכך עבודת האדם לאכול ולישון באמונה זו, ולהחדיר בעצמו שכל פרט ופרט בחייו הינו השתקפות רוחנית, וכך מעלה ומרים את כל דברי הגשמיות לרוחניות, ובפנימיות מחשבתו הוא דבוק וקשור לרוממות אלקותו יתברך בלתי הפסק רגע אחד, כי בכל מקום כואו רואה ושומע אלקות המלוכש שם בנוכר.

'שמעו שמוע וראו ראו' - לכל הפחות בדברי תורה ומוסר יש להתעורר לעבודת ה'

ולבן אמר להם הנביא והוכיח על פניהם, דור אשר לא הכינו את קל-רוחם (ע"פ תהלים ע"ח, ט), אם אומר לכם שתעבדו ותכניסו צוואריכם בעבודת אדוניכם באופן המדובר, ידעתי נאמנה שמניד משנה תשיבו ותאמרו לאו כל מוחא סביל דא, שיטענו שאין עבודה זו שייכת לכל אדם, לדעת ולהבין בכל עניני ארציות את התלכשות אלקות, ואפילו מדבורים פחותים שהמון עם מדברים.

אמנם אני אומר לכם 'שמעו שמוע', כלומר שמעו דברי מוסר במקום הראוי לשמוע, דהיינו בעת עוסקים בתורה וספרי מוסר ובעת תפלה ומעשה המצות, כאשר עוסקים בדברים הרוחניים, שמוה יכול כל

שהזמן ישפיע עליו. ומביא רבינו כמה דוגמאות לזה.

אין שעה ורגע הדומה לחברתה

א. אשר ידוע שאין שעה אחת דומה לחברתה, ואין רגע אחד דומה לחברתה, בגשמיות נראה שהעולם חוזר על עצמו כל יום ויום שוב ושוב, אבל האמת היא שאין יום הדומה לחברו, ואין שעה הדומה לחברתה ואין רגע הדומה לחברו. וקל להבין זאת על פי המקובלים המתפללים בסידור הרש"ש, שלהם יש טבלא לכך, החל מהאלפים, שכל אלף שנה מכוון כנגד ספירה אחרת, אלף הראשון כנגד ספירת החסד ואלף השישי שלנו כנגד מדת היסוד, וכמו כן במאות, שנות הת"ש שהוא ז' מאות הוא ספירת ההוד, ובעשיריות שנות הפ' הוא ספירת היסוד, וכל שנה פרטית כנגד ספירה אחרת, ושנה החמשית כנגד הספירה החמישית. ובפרטיות דפרטיות וכו' כל יום יש לו נקודה ייחודית משלו, וכל רגע ורגע יש לו נקודה ייחודית שלו. וכשם שמובן בכוונת ספירת העומר שגבורה שבחסד וחסד שבגבורה הינם שני עבודות שונות בתכלית, שגבורה שבחסד היינו אדם שיש לו מפעל חסד אלא שצריך הוא להגביל מעט את חסדו בשביל שיהיה חסד הראוי, ולעומת זאת חסד שבגבורה היינו אדם שתפקידו להיות שופט או דיין שיש לו מעט חסד בתוך הדין. על דרך

התורה כפשוטה בלא חכמה, כי אם על פי יושר ונכונה, ולבקש מק-ל ליתן להם לב טהור ורחב, לצאת ממיצר החכמה ולעבוד עבודתם בהתפשטות החכמה.

האדם צריך להתחיל כפשוטו, לעבוד את ה' בתורה ותפלה כפי יכולתו, ולבקש מה' שיפתח את עיניו ולבו לעבדו יתברך גם בענייני הגשמיות, ואי אפשר מיד להתחיל לעבוד את ה' בתוך הגשמיות, כי כל עוד שמוח האדם עדיין במיצר והינו מתייחס לעולם הגשמי כפשוטו, אין ביכולתו לעבוד את ה' בכך. וזה גופא מה שהדעת נמצא במיצר, שעבודת ה' שלו נמצאת במיצר, שהרי מגביל את עבודת ה' רק לדברים מסוימים, לתורה ולתפלה, ואילו כל שאר הבריאה שנבראה לכבודו יתברך נמצאת במיצר מבלי שייכות לעבודת ה'.

לא ליפול תחת מקרי ופגעי הזמנים

כי זה כלל גדול בעבודה, מי שחלק לו אלקים נבינה, ויודע להזהיר את עצמו להיות מושל על התאוה, ובכל עת ושעה מכפל שמירותיו לבלתי יפול תחת הזמן, והיינו לבלי ישאר שקוע במקרי ופגעי הזמנים, האדם צריך שלא להיות תחת הזמן ופגעיו, שלא יהיה הוא המושפע מהזמן ומכל מה שקורה בעולם, אלא להיפך, שהוא יהיה זה שמשפיע על כל הקורה בעולם, שהוא יגיב לזמן ולא

ההתגברות על ניסיון זה, ומשיג גם שם התלבשות אלקות.

על דרך משל, אם תאות לבו מושך אותו לקליפות והוא בורח ממנה כמלא עיניו, ואדרבא מתחיל לחשוב בפנימיות מחשבתו מאיזה מקום נמשכת ממדות הקדושים, האדם מתבונן מה מושך כל כך בראיה או שמיעה אסורה, כי לבולם יש להם מקום מוצא במדות העליונים, ומעלה אותם למקומה הרמתה ולשורשה הראשון.

וזה נקרא בחינת 'ציאת מצרים', להיות שמוציא את עצמו ממצר שלו, כשאדם בורח מדבר שניסה לקשרו לעולם הזה ויוצא ממנו, הרי הוא לוקח את כוחו הרוחני ומוציאו מהמצר, ונעשה יציאת מצרים של כוחו הרוחני באותו רגע. וגם מוציא ניצוצות קדושות שנתפורו וממקום קדוש יהלכו עד לקליפות, מוציא כל זה במחשבתו הטהורה והתפשטות הדעת אל מקורם. ולהיפך, אם חס ושלום האדם נופל תחת מקרי ופגעי הזמן, ואינו עומד בניסיון ומתבטל מלימוד התורה, הרי הוא מכניס את כוחותיו הרוחניים ואת ניצוצות הקדושה עוד יותר לעומק למצרים, והינם נסגרים יותר בתוך המיצר.

'ק-ל מוציאם ממצרים' תמיד בכל יום ויום

ונמצא בחינת יציאת מצרים כזה ישנה בכל אדם ובכל שעה ורגע,

זה מובן שכל התכללות שונה של הספירות זה עבודה אחרת ועניין אחר בתכלית, כך שאין שעה ואין רגע הדומה לחברו, ולכל רגע יש שליחות של "פעם אחת בהיסטוריה".

ובהעדר הדעת ליתן את רוחו ונפשו לכפול שמירתו, וליתן עצות לנפשו לבלתי ישאר שקוע לשם בתוך מקרה ופגעי חלקי הזמנים, מי שכל הזמן מושפע מהדברים הקורים בבריאה, והינו מתייחס לכל מקרי ופגעי הזמנים כדבר טכני ולא כדבר שיש בו משמעות פנימית, הרי הזמן ומקרו מפרידים בינו לבין הבורא, אזי אין נפטר מזה כל ימי היותו על האדמה חס ושלום, לאדם נדמה שלפתע יום יבוא והוא יתרומם מאליו מכל הבלי העולם, אולם אין זה כך, בכדי להתרומם מעל פגעי הזמן, צריך האדם לתת עצות בנפשו להתאפק ולצאת מהשתקעותו בתוך מקרי ופגעי הזמן.

"יציאת מצרים" של האדם וניצוצות הקדושים ע"י הבריחה מהקליפות והמחשבה אודות מקורם

לאפוקי המשכיל הנותן דעתו להסתכל על זה, כאיזה עצה יפטור ואל יבטלנו מעבודתו את הבורא ברוך הוא, ואדרבא גם בבחינה כזה עובד את הקדוש ברוך הוא, כאשר יש לו איזושהי הפרעה מללמוד תורה, הוא מוצא איך לעבוד את ה' דרך

לערך מחשבות האדם - כמו בן ישנה בחינת יציאת מצרים שלו. ואפשר לרמוז בכתוב (צמדנר כג, כג) 'ק-ל מוציאם ממצרים', ולבאורה מהראוי לכתוב 'הוציאם' ממצרים כיון שמגיד על העבר, אמנם כלפי דברינו הנאמרים יתפרש שפיר, כי כאמת הכתוב מגיד בעבר ועתיד והוה, וכמו אז בפתח הגאולה הוציא ה' את צבאות ישראל על ידי נאמן ביתו משה רבינו כללות הדעת (ווי"ק ט"ז רכא, ב) ששים רבוא נפשות, כמו בן גם עתה עד ביאת הגואל עודנה לא נפסק הענין, ועוד מוציאם לכל אחר ואחר מישראל לערך התפשטות דעתו, כמו בן מוציא אותו מבחינת מיצר שלו, בכל יום ויום ובכל שעה ורנע אפילו בכל השנה כולה.

כמו כן בכל שנה ושנה בחודש ניסן יש לכולנו יציאת מצרים כללית של השנה, איזה כוחות נזכה להוציא ממצרים במשך כל השנה הקרובה, ולאחר מכן יש את העבודה הפרטית של יציאת מצרים של כל יום ויום. ועל דרך התקדמות הבעל תשובה משיבה לבעלי תשובה המתחילים, לשיבה ברמה רוחנית ולימודית גבוהה יותר, וכל על זה הדרך לעולם, וכמו כן בחור מתחיל בשיבה קטנה ומתקדם לשיבה גדולה ולאחר מכן לכולל, ועל דרך זה בכל שנה ישנה קומה נוספת נעלית יותר ביציאת מצרים.

בחודש האביב הוא זמן יציאת מצרים הכללי

ובפרט עתה בהגיע חודש האביב זמן יציאתם, חוזר למציאות הראשון יציאת מצרים הכללי. ולבאר ענין יציאת מצרים הכללי, ומה נשתנה הלילה הזה מכל הימים והלילות שיש בהם את כוח יציאת מצרים, יובן על דרך משל אדם שמסתובב בעולם ומחפש את הרבונו של עולם, שיום אחד זוכה למצוא ישיבה לבעלי תשובה המתאימה בעבורו, ברגע זה נעשה לו יציאת מצרים כללית, הוא זכה לצאת מאפילה לאורה, לאחר מכן כל יום כאשר הוא מתגבר כארי לקום בבוקר

בעולם הלמדני יש נושא רחב מה ייחודיות מצות סיפור יציאת מצרים כליל הסדר יותר ממצות זכירת יציאת מצרים בכל יום ויום, וישנם הרבה מהלכים באחרונים בזה, יש אומרים שכליל הסדר החובה לספר בנוסח שאלה ותשובה מה שאין חובה זו בכל יום, ויש אומרים שכליל הסדר החובה להרחיב בסיפור יציאת מצרים מה שאין כן בכל יום די בזכירה מועטת, ויש אומרים שכליל הסדר החיוב לומר הפסוקים ונוסח ההגדה מה שאין כן בכל יום, הצד השווה

גברא, אדם צריך לזכור שלכל רגע יש שליחות מיוחדת, ולהבין ולהשכיל את זאת, איך שיוצא בודאי מאיזה בחינת מיצר כפי העת והזמן, שאינם דומין זה לזה בדומה.

ואפילו בראותו שנפסק אצלו בחינת

יצאת מצרים, וכבר חלף ועבר ופטור מכל וכל, כיון שתיקן יומו לערך הבחינה שנדמה אליו הבורא ברוך הוא בבחינת יציאת מצרים כזה, הוא קם בבוקר והיה לו ניסיון קשה, "אש וגפרית", והתגבר עליו, ומרגיש שבכך כבר יצא ממצרים ביום זה, ידע נאמנה שעדין לא נפסק, ובא יבא לו עוד ענין אחר משונה בריחו ומעמו מענין ראשון, יבוא עוד ניסיון שונה בצורה אחרת, ויתכן שאם הניסיון הקודם היה קשה ניסיון הזה יהיה קל יותר, שלפעמים בניסיונות פשוטים קשה יותר לעמוד בהם, ואם הניסיון הקודם היה בבין אדם למקום יתכן שהניסיון הבא יהיה בבין אדם לחבירו, בגאווה, וכר' וכר'.

כי מצד הסברא, כמו שיום א' אינו דומה ליום ב' ושעה לחברתה, ועדיין לא היו

שנים שני רגעים מיום הבריאה כאשר הרחבנו ביאור מזה במקום אחר, ממילא מוכרח לומר המקריים והפנעים אשר באמצעותם מראה ונדמה הקדוש ברוך הוא לברייתו, גם כן אינם דומים ומשתנים בענינם, כששם שכל רגעי הזמן שונים זה

בניהם שליל הסדר הוא "נשמת" יציאת מצרים יותר מכל שאר הימים. ולהנ"ל שבליל הסדר הוא יציאת מצרים הכללית, מוכן הדבר היטב, שבליל הסדר היא קבלת המנגנון וה"די עין אי" של יציאת מצרים השנתית, ולאחר מכן די בזכרון בלבד לכל הפרטים.

אחר אומרי זאת מצאתי ראיתי בספר אור

החיים (נמדנר כג, כז) בדברי להמעין שם, שמפרש את הכתוב 'ק-ל מוציאם ממצרים' כנ"ל, שיציאת מצרים ישנה בכל שנה ושנה. וז"ל: "ק-ל מוציאם ממצרים", אמר 'מוציאם' ולא הוציאם. הגם שרוז"ל אמרו (נצטט לט ב) דאפיק משמע והוכיחו מכאן, אף על פי כן יותר משמע לשון עבר אם היה אומר הוציאם. ונראה על דרך אומרם ז"ל (פסחים קטז ב) 'בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים', על כן אמרו יודעי פנימיות התורה כי כל ליל פסח מתבררים כוחות הקדושה מהקליפה ונוספים בעם בני ישראל, והיא הבחינה עצמה של יציאת מצרים, והוא אומרו 'ק-ל מוציאם', כי לא יציאה ראשונה לבד, אלא בכל שנה ושנה מוציאם כנזכר, עכ"ל.

גם כשנראה לאדם שכבר היה

אצלו יציאת מצרים עדיין לא

נפסק כוח יציאת מצרים

ובלל זה נקוט בדרך, והוא 'בלל הצריך לפרט' חלקי עתיו ורגעי חובת

יציאת מצרים כפי הדור וכפי הזמן, כאשר גזרה הכמתו יתברך למוכתם ושלמותם לאישים הישראלים, והוא יודע לתקן ענינם בענין כזה דייקא. אדם נלחם בניסיון וזוכה ליציאת מצרים, לאחר מכן שוב בא ניסיון שונה ושוב יש לו להילחם ולצאת ממצרים, וחוזר בחינת יציאת מצרים בשינויים וצורות נוספות בכל עת.

החיוב לחבר פתיחת הגאולה עם גאולה אחרונה

הכלל הנשמע, החיוב מוטל לחבר פתיחת הגאולה אשר כבר היה לעולם עם גאולה אחרונה, והיינו על פי הקדמה הנזכר לעיל, שמאמין באמונה שלימה שעדיין לא נפסק הענין של בחינת יציאת מצרים מאז עד עתה, ועד גאולה אחרונה, נאות לו לאדם להשלים את נפשו לזכות לגאולה העקרת.

לאחר כל הנ"ל נמצא שתהליך הגאולה הינו רחב וארוך, שבכל יציאה ממצר של כל נשמה ונשמה נוסף ביציאת מצרים, וכל יציאות מצרים הפרטיות נכללים יחד בכוח יציאת מצרים, והיינו שביציאת מצרים נפתח השער של יציאת מצרים וכל הנשמות עברו בו ועדיין עוברים בשער זה עוד ועוד כוחות של נשמות ישראל בכל רגע ורגע, וממשיך ונבנה היהודות וארון הספרים היהודי,

מזה כמו כן הניסיונות שבהם משתנים מרגע לרגע לצורות אחרות.

נוסף עוד אפלו פרטי מחשבות אדם משתנים הם לערך חלקי העתים והרגעים. אדם קם לפעמים אם מצב רוח ירוד, ולפעמים זה מחמת שמישהו לא אמר לו בוקר טוב בלבביות, וכו', אבל האמת היא שזהו מחמת שמחשבותיו משתנים לפי הרגעים, ומחמת זה משתנים מחשבותיו משמחה לכעס, וכדומה, ונמצא שגם מחשבות האדם הינם חלק מצורת העבודה העכשווית של אותו הרגע.

'כאשר ראייתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד' - מצרים בכל רגע באופן שונה

והכתוב רמז לענין זה באמרו (שמות יד, יג) 'כי כאשר ראייתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם', ירצה להורות את האמור, 'כי כאשר ראייתם את בחינת יציאת מצרים', שהיה אז בפתח הגאולה, ומוסב גם כן על פרטי יציאת מצרים של כל אחד ואחד מישראל, לא תוסיפו לראותם עוד' כזה הענין ממש שזה עד עולם, הניסיון העתידי אינו הולך להיות דומה לניסיון הקודם, אלא יבוא ב"פרצוף" חדש, כי אם בכל עת וזמן לערך התחלקות העתים, נשתנה גם כן ענין בחינת

יכול האדם לבא ולזכות לגאולה אחרונה, ומי שיש בו מדעת קונו נפשו יודעת מאוד ומבין הענין, איך שהכל ענין אחד ואינו נפסק אפילו רגע אחד גאולה ראשונה מגאולה אחרונה.



ולחלץ יבאר רבינו כמה עניינים בתוך ההגדה על פי יסוד הנ"ל שיציאת מצרים בכל עת, וחיבור פתח הגאולה שביציאת מצרים לגאולה האחרונה:

'מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים'

- להאיר את נפשותנו בבחינת יציאת מצרים

ובזה תבין מה שסדר בעל הגדה 'מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסובין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה'. וכבר רמזתי למעלה 'מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים', שסיפור משמעו לשון בחירות וספירות, עיין שם, ויציאת מצרים צריכה להיות זכה ונקיה, והיינו, שניתן להתייחס ליציאת מצרים במבט גשמי כסיפור הסטורי שהיה פעם אחת בעבר, ואילו ישנה יציאת מצרים רוחנית החיה גם היום, וכך יכולים להאיר את יציאת מצרים יותר ויותר כפי רגשי קודש שיש לאדם.

וכללות והתקבצות כל היציאות ממצרים יביאו את הגאולה העתידה.

ומעתה דברי חז"ל שנתעוררו על פסוק 'הנה ימים באים נאום ה' ולא יאמרו עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומכל הארצות', ולכאורה יגיד הכתוב היפך דברינו, ש'לא יאמרו חי ה' אשר העלה מארץ מצרים, כי אם אשר העלה מארץ צפונה ומכל הארצות', כאלו יש פירוד חס ושלום בין שני הגאולות, נראה לכאורה מהכתוב שרק בעבר היה יציאת מצרים ועתה יש גאולה אחרת, ומה שהיה היה וחלף ועבר. ובאמת התורה ישנה בעבר ועתיד והוה, ונוקב והולך בכל שעה ורגע כמדובר.

לזה חכמים הגידו והעמיקו בדבריהם, 'לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה', הלילה לומר ככה שהסתתרים ונגמר יציאת מצרים כנוצר, 'אלא שתהא שעבוד מלכויות עיקר ויציאת מצרים מפל לה', ומשמעו מלת מפל לשון התחברות, כמו 'פת מפלה לתנור' (סאה זכוכית מד, 6), וכמו כן 'נטפל לשם', הנם שכתוב באות מ' ידוע ששתי אותיות האות מ' והאות ת' מתחלפים במוצא אחד, וכוונה על דרך האמור, גאולה אחרונה עיקר, וגאולת מצרים מפלה וחבורה לגאולה אחרונה, כי מפתח הגאולה

התרוממות הנפש מההארה הרוחנית שהאיר להם עד שהם היו במקום אחר, ולא ידעו בין יום ללילה.

'ולא זכיתי שתיאמר יציאת מצרים בלילות' - שאור יציאת מצרים לא האיר את עצמו על כל הגלות

'אמר רבי אלעזר בן עזריה חרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות' (ברכות יג ב). והכוונה על דרך שהקדמנו, אשר כל שבעים שנה של אדם עודו בחיים חיותו, החיוב מוטל עליו לספר את עצמו עם בחינת יציאת מצרים, ולחבר גאולה ראשונה עם גאולה אחרונה, וכאשר נאמר 'והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה' כנוכר. לזה התרעם רבי אלעזר בן עזריה על בחינתו לרוב ענותנותו, 'חרי אני כבן שבעים שנה' מספר חיי אדם החרוצים עלי אדמה, ועם כל זה 'לא זכיתי', משמעו לשון זכות ובהירות, היציאת מצרים עדיין לא האיר לי כל כך, כלומר לא בהרתי עדיין את עצמי בהירות גדול כזה, 'שתאמר יציאת מצרים בלילות', המורה ריבוי בחינת הגלות ממקרי ופגעי הזמנים השונים זה מזה כמדובר.

'כל ימי חיך הלילות' - פתח הגאולה והגלות וגאולה אחרונה ענין אחד שלא נפסק

'עד שדרשה בן זומא, שנאמר (דברים טו, א) 'למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך', 'ימי חיך' הימים, 'כל

'והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה' - את כל הגלות שנמשלה הדומה ללילה

וחכמים אלו רוב צדקתם עמדה להם, וכחם יפה 'לספר' את עצמם, להאיר את עצמם בבחינת ספיר בבחינת 'יציאת מצרים', 'כל אותו הלילה' הגלות הדומה ללילה (פסחים ב), שהצליחו להאיר את כל הגלות באור יציאת מצרים, לחבר גאולה ראשונה לגאולה אחרונה כמדובר.

במעשה בבני ברק האיר יציאת מצרים כל כך עד שלא הבחינו בין יום ללילה

והעמיקו כל כך לספר בעניינם עד שלא ידעו בין יום ללילה, הארת יציאת מצרים היתה כל כך גדולה אצלם עד שלא הבחינו בין יום ללילה, כאשר מצינו בחכמי הוזהר (וזה"ק ט"ז טו, ב) כשעסקו בתורה העמיקו כל כך ולא הוו ידעי אי יממא אי ליליא, לזה גמר אומר בדבריו 'עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הניע זמן קריאת שמע של שחרית', ולכאורה דבר זה צ"ב, וכי האם הם ישבו בבית אפל בלי חלונות שלא ראו שנהיה בוקר, והיינו התלמידים שלא היו במסיבה של בני ברק כי אם מקרוב באו ממקום אחר, והם הם הוכירו לרבותיהם אשר 'הניע זמן קריאת שמע של שחרית', וחכמים הללו באמת לא הוו ידעי אי יומא או ליליא, היה להם אור רוחני כל כך עד שלא ידעו לזהות ולבחין בין יום ללילה, היה להם כזו

האחרונה, שהכל יהיה תהליך אחד ארוך, ודוק והבין:

**'ברוך שנתן תורה לעמו ישראל' -
הגאולה והיציאה מהמיצר נעשית
על ידי התורה**

'ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל', והמאור שבה [שבתורה] מאיר לאדם את הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה, ליתן עצות לנפשו לדעת איך להכניס הדעת בכל פרטי ענינו לעשותם בהתקשרות, התורה מלמדת את האדם איך לעבוד את ה' בכל ימי חייו ובכל מעשיו, וזה סיבת גאולתו ויציאתו מבחינת מיצר ים החכמה, הוצאת המעשים והרגשות וההבנות מהגלות נעשה על ידי התורה, כי הדעת הוא המוציא, והכל על ידי התורה ש'חצבה עמודיה שבעה' (משל ט, 6) כמבואר לנו כמה פעמים ואין כאן מקום להאריך מזה.

**מבריאת העולם לא היה שני
אנשים השוים ממש בדעתם**

ולחיות שאין דעתם דומה זה לזה, ומיום בריאות העולם עדיין לא היו ב' אנשים ממש שווים בדעתם, וכן כתב גם כן הרה"ק ר' ברוך מקאסוב (עמוד העמוד) ועוד, וההכרח לכך מהבנת מהות רוחנית,

ימי חיך' הלילות', לכוון את האמור לחבר יום ולילה, היינו פתח הגאולה הדומה ליום, שזה יציאת מצרים וגלות הבא אחריו שבבחינת לילה לחברם לגאולה אחרונה, להבין ולהשכיל שהכל ענין אחד ולא נפסק, כל זה מוטל על האדם כל ימי חייו בעולם הזה.

**'כל ימי חיך להביא לימות
המשיח' - שיביא את כל ימי חייו
לגאולה האחרונה**

'וחכמים אומרים 'ימי חיך' העולם הזה 'כל ימי חיך' להביא לימות המשיח, הרואה יראה ויבין שחכמים באו לפרש דברי בן זומא, והכל עולה בקנה אחד ללמוד לאדם דעת, ועל פי פנימיות כל המחלוקות מתחברים יחד, והכל עומקים וביאורים הנוספים זה על זה, 'ימי חיך העולם הזה', ואת תורת אדם כל ימי חיך תספר ותודרך כבהירות גדול, לחבר ב' גאולות גאולה ראשונה לזכות לבוא לגאולה אחרונה, וזהו 'כל ימי חיך להביא לימות המשיח', כי בודאי מי שמפריד בין הדברים אינו זוכה לבוא ח"ו לגאולה אחרונה ימי משיחנו, לזה באזהרה הגידו חכמים 'כל ימי חיך להביא אותם לימות המשיח' כמדובר, שעל ידי עבודת האדם לחבר כל ימי חייו לימות המשיח יוצר ומחבר את פתח הגאולה שהיה ביציאת מצרים לגאולה

וביון שכן, הסברא נותנת שאין בחינת יציאת מצרים שלהם גם בן דומה זה לזה, כי אם כל אחד ואחד לערך התפשטות דעתו, כמו בן מוציאו ממצרים שלו, אצל כל אחד יציאת מצרים מתבטאת באופן שונה, וכמו בן ספור שבחיו והודאותיו שמחזירין אליו יתברך אינו דומה גם בן, כי אם כל אחד לפי קט שכלו והשגתו.

ולזה רומז בעל הגדה, 'ברוך הוא כנגד ארבעה בנים דכרה תורה אחד חכם' וגו', והכוונה ברכותיו יתברך שמקבל מעם קרובו ישראל אינו דומה, כי אם כל אחד ואחד לערך עוצם הכרתו את הסדיו העודפות עליו, חסד קל-כל היום, כמו בן מחויר שבח והודאה, החכם בחכמתו והתם כתמתו, כל אחד לפי שיעורו. יש אחד שמשבח את ה' על כך שניצל מההכאה הגשמית של המצרי, ואילו אחר משבח את ה' על כך שביכולתו לעבוד את ה', וכו' וכו', וכל כלל ישראל הינם כשולחן ליל הסדר גדול שיושבים עליו בני המשפחה מכל הגילאים, שישנו סיפור יציאת מצרים לכל בן ובן באופן שונה, כל אחד לפי גילו ורמתו והבנתו, וכך הוא גם כן בליל הסדר בו כל כלל ישראל יושבים 'אתכא דרחמנא' - על שולחן המלך (מוספות

נרכות מז. ד"ה אהכא).

שבגשמיות יתכן שיהיה אותו דבר בדיוק כמה פעמים, אבל במהות רוחנית ככל שזה אותו דבר אם כן הרי זה אותו דבר, וכשם שלא יתכן ששאלת רבינו תם יתפצל לשנים, כי זהו רעיון שכלי אחד, ניתן להדפיס את אותו קושיא של רבינו בשני גמרות בגשמיות אבל הקושיא נשארה בשניהם אותה קושיא, כי לא ניתן להכפיל את אותו רעיון שכלי לשניים, ניתן להביא רעיון שכלי נוסף אבל לא להכפילו. והרי הנשמה הינה מהות רוחנית, ואמנם היא מתלבשת בגוף אבל לא זהו מהותה, שיש לה מהות רוחנית עצמית מלבד מה שמתלבשת בגוף, ואם כן לא יתכן שיהיו שני נשמות אותו דבר, אילו יהיו שני נשמות אותו דבר ממילא זהו נשמה אחת, שהרי זה מהות אחת. והבן.

וכמו שאי אפשר להיות שני ימים או שעות ורגעים דומים אחד אל אחד ממש שוה כמדובר, כמו בן אי אפשר להיות אנשים שוים בדעתם כי שלשה בחינות אלו עולם שנה נפש (ספרי ילדה פ"ד מ"ד) עניינם שוה, וכל זה הארכנו במקום אחר להדורש מקומו, כשם שלכל רגע בבחינת שנה יש מהות ושליחות אחרת כמו כן בבחינת נפש יש מהות ושליחות אחרת לכל אדם.

'ברוך הוא כנגד ארבעה בנים' - יציאת מצרים וסיפור שבחי ה' של כל אחד שונה מכולם

'נאולה אחרונה עיקר ונאולת מצרים מצרים מפל לה' - מחובר ומפילה לעיקר הנאולה וכנ"ל.

**'ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל
כפר בעיקר' - שהוציא עצמו
מפתח הגאולה יצא מעיקר
הגאולה לעתיד לבוא**

וביון שפיו ענה בו והוציא את עצמו מן הכלל, כלומר מכלל פתח הנאולה, להאמין באמונה שלימה ונאמנה את קל רוחו, לדעת ולהשכיל שבכל יום ויום קל מוציאו ממצרים, ונמשך בחינת יציאת מצרים עד ביאת הנואל, לרשע אין את הפתח היומי של יציאת מצרים, מכיון שניתק כביכול את עצמו וסגר את בחינת יציאת מצרים שבו, והרי זה על דרך בעל תשובה בתחילת דרכו שנכנס לשיבה ולפתח מחליט לעזוב את השיבה שנועל בפני עצמו את כל התקרבותו, כמו כן הרשע ניתק את עצמו ונעל לעצמו את פתח יציאת מצרים היומית, וזהו הפירוש שהוציא את עצמו מן הכלל, שסגר על עצמו את דלת הגאולה. וביון שנבער מדעת וכסיל לא יבין את זאת, כאלו כפר בעיקר הנאולה שתהא לעתיד, שאותה הנאולה תלוי ועומד ונמשך מפתח הנאולה, תהליך אחד ארוך של כוחות היוצאים מן המיצר, והכסיל הזה בחושך הולך (ע"פ קהלת ב, ז) ואין אור לזכות לבא אל עיקר הנאולה בנובר. ולזה תראה מה דאיתא בכוונות (פרע"ס טז)

**שאלת החכם 'מה העדות
החוקים והמשפטים' - להבין
המוחין והסודות**

ועתה מונה והולך חלקי דעתם שאינם דומה דעתם זה לזה, 'חכם מהו אומר', והכוונה מה שהוא אומר ככה ודורש אחדותו ואלקותו יתברך, לשאול 'מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו', וכנובר בכוונות הארז"ל (פרע"ס טז ע"פ סג המנוט פ"ו) שחכם שהוא בקו ימין שואל מה הוא העדות דעת, והחקים חכמה, והמשפטים בינה, רצונו לדעת כל ימיו מה הם המוחין אלו, מה החכמה בינה ודעת של כל ענין הפסח, 'אף אתה אמור לו כהלכות הפסח, ופירש בכוונות (סג) משיבין לו כפי המוחין שיש לו בפסח וכו', והבין עומק הענין.

**שאלת הרשע 'מה העבודה
הזאת לכם' - יציאת מצרים היה
בעבר בלבד**

'רשע מה הוא אומר 'מה העבודה הזאת לכם', 'לכם' ולא לו, ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר. ויש לבוין את האמור למעלה, ביון ששואל 'מה העבודה הזאת לכם' עתה, אחר שכבר חלף ועבר נאולה ראשונה, ומה שהיה היה, יציאת מצרים היה בעבר והסתיים, ולמה לטרוח עתה בעבודה הזאת, ונמצא עושה פירוד בין הדבקים נאולה ראשונה מנאולה אחרונה, אשר חכמים הגידו (נצרות יג, ב)

קדושים ור"ב מהם התברר בגלות מצרים ונעשה על ידי זה יציאת מצרים ומתן תורה, ונשאר לשאר הדורות לברר פ"ו ניצוצות ועל ידי זה יבוא גאולה העתידה, וכל בירור כל ניצוץ עורך זמן רב, כי זה מהות רוחנית המתלבשת בדבר גשמי, [ואכ"מ לבאר ענין רפ"ח ניצוצין].

על ידי עבודתו מתבררים פ"ו ניצוצות קדושה

ובמו כן על ידי עבודת הגלות ויציאת מצרים שבכל יום מתבררים ניצוצות קדושות, על ידי כל מאכל וידיעה ושאר ענייני העולם שהאדם הופך זאת לחיים רוחניים, הרי הוא מברר את הדבר הגשמי ומהפך את המאכל להיות דבר תורה, ואם האויר הריק שנושם מהפך לרוחניות, וכל דברי התורה שיש לפנינו זהו מגדולי עולם שחיו בעולם הזה הגשמי ולקחו דברים גשמיים והפכו זאת לרוחניות, וזהו יציאה מהגלות.

וזאת עיקר מנמתינו במעשה המצוות ותורה ותפלה וכוונות אכילה ושתיה ומשא ומתן וכדומה, רק להוציא יקר מזולל פ"ו ניצוצין להעלותם, ואחר שתשלם זה הכירור יבואו ימים המקוים לנו, כיון שתתרוקנה קומת הסמ"א מכל טוב רפ"ח ניצוצין בנודע למביני מדע (עיין קס"ט יעקב עין רפ"ח), כל הזמן יוצאים ונגאלים עוד דברים וכוחות מהקליפה ומתרבה יותר תורה וידיעת ה', ובסיום כל זה תבוא הגאולה.

רשע שהוא בקו שמאל, מה הוא אומר, די לי הדין ואין לבקש רחמים, קו השמאל קו הדין, וכפר בעיקר, ויתבאר להלן.

ולזה גמר אומר בעל ההגדה, 'ואף אתה תקחה את שיניו ואמור לו 'בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים' (שמות יג, ט), 'לי' ולא לו, אלו היה שם לא היה נגאל. ולכאורה יש להבין מה ראה על ככה לקנום את הרשע דייקא בנוקו שן, להקחות את שניו, ולא באחד משאר איבריו עין או יד ורגל, הרי הרשע לא שומר על עיניו ואוזניו ואם כן למה נענש דייקא מפיו, ואם מפני דבריו עדיין צריך להבין למה דייקא נענש בשיניו ולא בלשונו וכו'.

בירור ר"ב ניצוצות בגלות מצרים

ויש לומר בדרך צחות הקרוב לאמת, כיון שזה הרשע כפר בעיקר הגאולה, ואומר 'מה העבודה הזאת לכם', מה שהיה היה, ו'הוציא את עצמו מן הכלל' פתח הגאולה, מחמת שאינו מוציא כוחות רוחניים מן המיצר אלא להיפך קובר את כל כוחותיו תחת בחינת מצרים שבו. ובאמת מצינו בספרים (פרע"ח טז פ"ב) אשר באמצעות שעבוד הגלות הוציאו בני ישראל יקר מזולל, ניצוצות קדושים המשוקעים בקליפות מצרים בנודע, ונעשה כמצודה שאין בה דנים (נצט"ט ט), והעלו ר"ב ניצוצין, ועתה נשאר לנו לברר ולהוציא מנין פ"ו ניצוצות קדושים, ישנם רפ"ח ניצוצות

ועד עתה ועד ביאת משיחנו במהרה בימינו
לא נפסיק סוד הברור.

וביזון שהוא כפר כל זה, ואומר מה
העבודה הזאת לכם והוציא את
עצמו מן הכלל, נמצא מה לו לאכול
ולשתות, מאחר שסגר את דלתי יציאת
מצרים בנפשו אם כן הוא איננו מברר
ניצוצות ואם כן כל אכילתו ושתייתו הולך
לאברון ולמה לו לאכול ולשתות.

ל"ב שיניים רומזים לל"ב נתיבות חכמה

ובפרט מי שזכה לדעת ולהבין סוד הל"ב
שיניים הרומזים לל"ב נתיבות
החכמה (לקוטי מו"ק ע"ג), ובחכמה אתברירא.
מערכת העיכול של האדם נמצאת בחלק
התחתון שבגופו של האדם, וא"כ צריך
להבין למה השיניים והכנסת האוכל לגוף
האדם נמצא בראש האדם. אלא, שתפקיד
השיניים בגשמיות הוא לקחת את המאכל
וללעסו, ובכך השיניים מכשירים את
המאכל להיפך להיות אדם, ועל ידי זה
יתעלה המאכל יותר ויתהפך להיות חלק
מעבודת ה', חידוש תורה תפלה ובין אדם
לחברו שיעשה האדם מכוח אותה אכילה,
ולעבודה זו של עליית המאכל לאדם נצרך
לקחת את המאכל בשני ידיים (ע' מוס' נכסות
לח: ד"ה והלכמה) ולהעלותו מהשולחן עד
לראשו של האדם שבו הוא מקום המוחין
והחכמה, ול"ב שיניים כנגד ל"ב נתיבות
חכמה, ועל ידי כן מתעלה המאכל ונהפך

ונמצא הכסיל הזה אשר בחשך הולך ואין
נוגה לו (ע"פ ישעיה ג', י) ועושה פירוד
בין הדבקים פתח הגאולה מגאולה אחרונה,
כאלו כפר בעיקר הגאולה בנוכח, כי הוא
סוגר את כל המשמעות של הוצאת כוחות
רוחניים מעבודת לחירות.

'הקהה את שיניו' כי מאחר שאינו מברר ניצוצות קדושה מה לו לאכול ולשתות

ואתה תחזה מה דאיתא בכוונות (לקוטי מו"ק
עקב נפסוק כי לא הלמס) מענין אכילה
ושתיה, שכל עצמם רק להוציא אותיות
התורה וניצוצות קדושות המלוכשים בלחמו
ומימיו ופרטי מאכל שלהנו, כל מה שהאדם
אוכל ושותה מטרתו בשביל לקחת את
הדברים הגשמיים ולעשות מהם רוחניות,
וכאשר זכרתי בשם המניד ולה"ה על
הכתוב (שמות כד, ב) 'ויחזו את האלקים ויאכלו
וישתו', אפילו באכילה ושתיה, צריך לראות
להעלות א"ת המורה כלליות אלף בית, מא'
ועד ת', ולא למלאות כריסו מתאות לבו,
ואפילו אכילה ושתיה בטהרה וקדושה שייך
לקרוב זמן הגאולה העיקרית, הנוקב והולך
מאז ומקדם פתח הגאולה, כי באמצעות
כוונות אכילה יוציא יקר מזולל, כאשר
אדם אוכל כראוי וכנכון הרי זה נהפך
לרוחניות, שתתרוקנה הסטרא אחרא מה
שנשאר ברכה פ"ו ניצוצות קדושות אחרי
צאת בני ישראל מארץ מצרים בנוכח, ומאז

וביון שרשע אומר די לו הדין ואין לבקש רחמים, לכן אפשר לומר בלשון צחות שדנו בעל ההגדה בנוקי שן, ואמר 'אף אתה חקקה את שיניו', ביון שפרנסתו מתמעטת שיניו נושרים, ומהראוי להיות בהיקיון שינים בנוכר.

'ואמור לו בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים, לי דייקא ולא לו, אלו היה שם לא היה נגאל, כי גם עתה עדיין עומד עם ראשו ורובו בגלות פרעה שלו, ומשועבד תחת יד היצה"ר ולא חפץ הכסיל בתבונה, הוא נשאר במצרים ואין לו יציאת מצרים.

ובזה יובן מה שכתוב במדרש (שמו"ר י"ג), 'חושך למה הביא עליהן, יתברך שמו של הקדוש ברוך הוא שאין לפניו משוא פנים והוא חוקר לב ובוחן כליות, לפי שהיו פושעים בישראל שהיה להן פטרונין מן המצריים, והיה להן שם עושר וכבוד, ולא היו רוצים לצאת, אמר הקדוש ברוך הוא אם אביא עליהן מכה בפרהסיא וימותו, יאמרו המצריים כשם שעבר עלינו כך עבר עליהן, לפיכך הביא על המצריים את החשך ג' ימים כדי שיהיו קוברין מתייהם ולא יהיו רואין אותן שונאיהם ויהיו משבחין להקב"ה על כך'. ולפי דברי רבינו יובן היטב הטעם שנענשו כל כך מחמת שלא רצו לצאת, כי מאחר שלא חפשו לצאת ממצרים אם כן גם כשייצאו גופם משטח ארץ מצרים למקום אחר,

לאדם. ואילו הרשע שאינו עושה כן אם כן איננו צריך את שיניו, וכיון שהוא בכסילתו כפר בכל אלה, מהראוי להיות שיניו נושרים, ולהיות היקיון שינים.

הטעם שצריך ללעוס המרור בשיניים

ובא וראה מה איתא בכוונות (פיע"ס שער חג המנוס פ"ג) על מאמרם ז"ל (פסחים קטו, ג) בלע מרור לא יצא ידי חובתו עד שילעסנו בל"ב שיניו, בגמרא כתוב 'בלע מרור לא יצא', והטעם הפשוט הוא משום דבעינן טעם מרור, ולכן קפיד רחמנא למרר את פיו של האוכל (פיע"ס טז), אבל כידוע שבכל הלכה שבגמרא ובכל דבר אגדה יש כוונות פנימיות, ומבאר האריז"ל טעם הפנימי של הלכה זו, כי באמצעות מחינת השיניים נתבטל ונדקדק הדין, ודברי אר"י אלו הם המקור למבואר בספרי קודש ששעת אכילת המרור מסוגל לבטל הדין, כמבואר בכוונות אכילה (לקוטי תורה טז), כל עצמו של מחינת השיניים להמתיק הדין. ועניינו בעבודה, הוא, שכאשר אדם רואה שייסורים באים עליו אין לו לברוח מזה, אלא ללעוס זאת הדק היטב, לחפש בתוכו מהי המטרה הרוחנית שה' רוצה מכך (ט) שפת אמת וישנ ונצטט מר"מ גסס העעש"ט), כעניין עבודת הלעיסה עם כל השיניים, ובה נמתק הדין מאחר שבאים לתכלית גילוי כבוד ה' שעל ידו.

להביא לו כל מיני תזכורות מענייני עולם הזה. ועיין מה שבארנו למעלה מאמר נעים זמירות ישראל (תהלים קיט, יט) 'גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך' דייקא, ולא לראות נפלאות בהתעוררת השמאל המורה דין וכו' (וה"ק ט"ז יג, ב), והבן הדברים. לפעמים אנשים נרתעים מלמוד פנימיות התורה, ומחפשים ללמוד רק על דרך הפשוט, אולם עדיפה הדרך של 'אביטה נפלאות מתורתך', מאשר הדרך של 'נפלאות בהתעוררות השמאל' ח"ו, דרך ה'חזוק יד' של התם, וככל שאדם משקיע יותר לראות את נפלאות ה' בתורה חושך מעצמו את ה'חזוק יד'.

'שאינו יודע לשאול את פתח

לו' - לגלות לו שיציאת

מצרים תמידית

'ושאינו יודע לשאול את פתח לו', והכוונה יש לך אדם כזה שאינו יודע בעצמו מה הוא חסור, הוא לא יודע בכלל מה הוא מחפש ומה הוא עושה פה בעולם בכלל, כי הוא נבער מדעת קונו, ואינו יודע בין ימין לשמאל, וכנרשם בכונות (פלע"ט טס פ"ו) ושאינו יודע לשאול שהוא במלכות, אינו יודע אם דין או רחמים, ולא יכול ליתן עצות לנפשו איך לעבוד את הבורא ברוך הוא.

ועל דרך שבארנו לקמן בדרוש שיר השירים פירוש הכתוב (שיר השירים ג, ב) 'על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי

אבל הם עצמם בנפשותם נשארים במצרים, אם כן מה יש להוציאם, אין סיבה להוציאם מאחר שהוא אינו מוציא שום כוחות ממצרים, מה שאין כן אלו שחיפשו ורצו לצאת הם בצאתם ממצרים היה זה הפתח ומאז ואילך הינם מוציאם עוד ועוד כוחות ממצרים.

שאלת התם לחבר 'מה' ל'זאת'

'תם מה הוא אומר מה זאת', תם שאינו חריף כל כך, ואין לו התפשטות השכל כמו החכם, על כל זה לבו נכון עמו, ורצונו לעשות רצון קונו, התם רוצה לעשות טוב ולעשות דברים גדולים, ולגרום בפרטי מעשיו יחודים למעלה בעולמות עליונים, וזאת מנמת נפשו, 'מה' הידוע ב'זאת' הידוע, על ידי 'מי' מחברם, רבינו מקצר בזה מאד, וסומך על התם שיבין משמעות הדברים, והיינו, שמה וזאת רומזים לקוב"ה ושכינתיה, והמדרגה שמעליהם שהוא בחינת 'מי' בינה עילאה מחברתם יחד.

'ואמרת אליו בחזוק יד הוציאנו ה'

ממצרים' (שמות יג, טז), בחינת

שמאל המעוררת הווג, כמו או כן עתה, כי מי שאין לו התפשטות הדעת לעורר לבו בקרבן ממאור התורה לעשות יחודים בעולמות עליונים, אזי צריך הקדוש ברוך הוא להראות לו אותות ומופתים באמצעות מעיקים מפנעי הומנים. מכיוון שהוא אינו מצליח לבוא לרבש"ע דרך התורה צריכים

וניתן להוציא כוח מרכזי מהמיצר, ועל ידו להוציא כל יום ויום פRTים נוספים, בליל זה ניתן לתת קפיצה גדולה, וצריך לעורר אז עם מעשה ידינו מצה ומרור מקום רמזותם בשורשם הידוע למבני מדע, באכילת מצה ומרור צריכים להחזיר את הכוחות הרוחניים המלוכשים בתוכם, וזהו 'בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך'.

עיקר המועדים כל עצמם לגלות סוד אורות עליונים

תמיד בכל עת שחזור למציאות הראשון, יתן נפשו לדעת איך לעבוד את הבורא ברוך הוא, כי הנה עיקר המועדים שדיבר משה אל בני ישראל, כל עצמם לגלות סוד אורות עליונים באמצעות הזמנים כנודע (ווסר מדס טולדות כו, ג), בפסח התגלות מדת החסד, בשבועות התגלות מדת התפארת, בראש השנה גבורה, וכדומה כל אחד יגיד יומו במקום עליון, והרי זה כלחצן שלחיצה עליו מפעיל ועושה דברים הרבה יותר גדולים מהנראה לאדם, כמו כן על ידי אכילת מצה ומרור וסיפור יציאת מצרים נפעלים דברים אדירים שאין לנו כלל יכולת להכיל זאת במוחנו, ועל דרך זה בשאר המועדים.

ימים טובים שמתגלה בהם האור כי טוב הגנוז

והמה נקראים אנפי מלכא דכהון אתחזי לנבראיו, כך ה' מתגלה בבריאה,

בקשתיו ולא מצאתיו, להיות בחינת משכבו הוא בגלות, לכן הוא לא יודע להיכן שהוא שיך, ואינו יודע בעצמו את שאהבה נפשו עיין שם.

ונמצא אינו יודע לא פתח הגאולה ולא גאולה העיקרית, לכן אמר בעל ההגדה 'את פתח לו', תבינו ותשכילו ענין פתח הגאולה, יש לבאר לו את הכתוב כאן באור המאיר, שיש יציאת מצרים בכל יום, ובכל פעם שמתגבר על יצרו ושומע בקול ה' הוא מוציא עוד אור רוחני מאפילה לאורה, ועל ידי זה יבין מה מטרתו בהימצאו בהאי עלמא.

'שנאמר (שמות יג, ט) 'והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, ונדע מזוהר (זו"ק ט"ז רלד, ג) כל מקום שנאמר לשון הגדה מורה רוא דחכמתא, "בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים" ונו', בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך', והיינו שתשכילו להבין נפלאות איך שיש בכל דור ודור ענין יציאת מצרים, וכל פרמי הענינים עדיין לא נפסקו, יש לומר לאדם שמחפש את עצמו ועדיין אינו יודע כלל מה מחפש, "תדע שהנך מחפש את הפתח איך הנך משחרר כוחות ומוציאם מתוך המיצר", ויציאת מצרים התחתון רומז ליציאת מצרים העליונה כנוכר, ובכל שנה ושנה בהגיע חג הפסח חוזר למציאות הראשון כאלו היום יוצאין, בליל הסדר ישנה התחדשות של כוח יציאת מצרים,

מאה שנים, וכי חיים כאלו חיים הם, חיים אמתיים הם רק חיים למטרת קנין ותוספת רוחניים, וכי בשביל זה מרח הכורא לברוא אותו וליפח באפיו נשמת חיים (נלשית ג, ז), וכי בשביל זה בא האדם לעולם הזה להרבות לו הון מהבל, וחלואי היה מן הנפילים אשר בארץ המה (סס ג, ד) כל חזו שמש (סהלס נח, ט). לא כן מי שננע בו יראת אלקים, כל מגמתו וחפצו לשאול אריכות ימים ושנים, בכדי לזכות לראות ולהשיג באמצעותם אור טובו יתברך הנתגלה בהימים, כל יום יגיד יומו כנוכר.

לזה רמו דוד המלך עליו השלום 'מי האיש' הירא ה' 'החפץ חיים', ונאות לו באמת לחפץ בחיים, 'אוהב ימים לראות טוב', איש אשר אלה לו, שאינו אוהב אריכות ימים כי אם לראות באמצעותם טוב הגנוז במדובר, לשלול אנשים ההולכים בחושך ואין נוגה להם (ע"פ ישעיה ב, י), אינם חפצים בחיים כלל.

לאנשים נדמה שמשוה רבינו דיבר על יום טוב לקנות בו בגדים יקרים

ובאשר עניינו הרואות רבות בני עמינו, עיקר יום טוב נשכח מלוח לבם, כאשר בא יום טוב אנשים שוכחים את מטרת היום, וכל מרחם ויניעם לעשות בגדים נאים ומפוארים, לקנות כגד חדש ומפה חדשה, כאלו כל עצמו של יום טוב אשר דבר משה רבינו, עיקר הכיוון ליפות

ולכן נקראו המועדים ימים טובים, להורות האמור, כי באמת לית מחשבה תפיסה ביה כלל (מיקו"ז סק, י, ב), אור הבחיר טוב הגנוז במקומו, ולא שייך שמוח אדם יתפוס אור גדול כל כך, כי אם בהתלבשות מדריגותיו הקדושים המה ו' ימי הבגין הנקראים אנפי מלכא, שבבחינת המדות יש לנו איזושהו תפיסה בהם, ואלו הימים מגידים על טוב הצפון וגנוז, כפסח נתגלה מדת החסד אשר במקומו הוא אור נעלם מכל העיון, וזהו יום כזה אשר באמצעותו נתגלה טוב לעם ישראל, יום טוב היינו יום של גילוי של הטוב הגנוז, וכן בשבועות יום כזה אשר באמצעותו נתגלה טוב הגנוז במקומו מדות התפארת, וכזה ידמה המשכיל פרטי המועדים הנקראים ימים טובים הכל לבוון האמור.

מטרת החיים 'לראות טוב' - את הטוב הגנוז

וזוהו פירוש הכתוב שאמר דוד המלך עליו השלום (סהלס לג, יג) 'מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב', והכוונה לשלול שאריות רבות בני עמים, שכל עצמם ומגמתם באריכות ימיהם ושנותם, למלאות בתייהם כסף וזהב וכל טוב לא יבצר מהם, יש אנשים שממלאים את חייהם ב-למלאות בתייהם בכסף וזהב, ובאמת ימים כאלו הם קצרים ולא ארוכים ולמה לו חיים, וגם אילו עוד כמה שנים ימציאו כדור שהאדם החי בתוכו יכול לחיות עוד

בו להיזהר ממהו חמץ, ולהחמיר. שנה שעברה נתתי עצה שבבדיקת חמץ שהאדם עובר בין כל חדרי הבית, שיפשפש מה צריך תיקון בכל חדר וחדר, בחדר הסלון שסעודת שבת תהיה רוחנית ונעלית יותר, בבדוק את הספרים מחמץ שיבדוק שאין לו ספר שאין ראוי שיהיה בבית, וכשהייתי עתה בארצות הברית סיפר לי אחד שעשה עצה זו וזכו בביתו לתקן כמה וכמה עניינים בזכות זה. ובעוד שבבדיקת חמץ ההלכתית כבר כל הבית נקי וצריכים להניח עשרה פתיתים שימצאו, בבדיקת חמץ הפנימית תמיד יש מה למצוא ולתקן,

ובאשר האדם נזהר ומחמיר במשהו חמץ גם בכל פרטי רמיזתם, זה יועיל לנפשו מאוד כל השנה (וזה"ק סי"ג רפג, ג. וצמסנת חסידים ניסן פ"ג מ"ד). והכלל כל רמז עניני פסח לבער רוח הטומאה, ולהשרות בקרב רוח קדושה וטהרה, וכלל זה נקוט בידך, אפילו יעשה כל הדינים מהנעלה ושמירת המצה מחמץ משהו וכדומה, אינו מועיל לנפשו להשרות בקרב טהרה וקדושה עליונה, עד שיבער מפנימיות לבו אשר ידע בנפשו ולא זר אתו, מה שצריך לתקן ולבער חשש חימוץ היצר הרע השורה בקרב לבו.

יעזור ה' שניזהר ממהו חמץ ונחמיר חומרות גם בפרטי רמיזתם, וכתוב בספרי קודש שהנזהר ממהו חמץ מובטח לו שלא יארע לו נזק כל השנה,

את גופו ממאכל ומשתה וכסות יקרים ונאים, ולפעמים עובר כמה לאוין מגזילות ורמאות ושנאת חנם וכדומה, בדרך קניית המלכוש החדש גוזל ממון וגוזל זמן ומספיק לכעוס ולצעוק על בני אדם וכו' וכו', מדמי האנשים ההולכים בנפשותם ונשמתם אשר כאפם, מחליפים להמיר טוב ברע, לעשות לעצמם נגדים ליום טוב.

'הכיסים צריכים בדיקה' - שאין חשש גזל בממון האדם

ובא וראה ברמזי ספר של"ה (מסכת פסחים פרק מ"ה עשירה אות ט"ה) מה שפירש 'הכיסים צריכים בדיקה' (שו"ע או"ח סי' תלו סי"א) שם רמז אשר הכיסים צריכין בדיקה ביותר, אם נמצא בהם גזילה ונגיבה, זה ההכנה ליום טוב שהכיס יהיה נקי מגזל, ויתן בכיס עיניו לנקותו ממום גזל ונגיבה ורמאות וכדומה, אשר זה מצוי ביותר כדור הזה רחמנא לצלן, וכל פרטי בדיקות פסח הכל רומז על היצר הרע (וזה"ק סי"ג מ, ג) המצוי בחורים וסדקים, וצריך לבערו ברוח משפט, וזהו בגד נקי באמת.

צריך להיזהר ממהו חמץ וכל החומרות גם בפרטי רמיזות

והשומר פסח מחמץ משהו כהלכתו, ויחמיר בו בכל החומרות שהחמירו המחמירים עם פרטי רמיזתם, להחמיר גם על החמץ שבדרך הרמז, גם

וכאשר מחמירים גם בפרטי רמיזתם אזי
לא יארע לו נזק כל השנה לא רק בגשמיות
אלא גם ברוחניות.

וה' יתברך יעזור שנוכל לקנות בעצמנו
ולקבל את אור היום טוב, בניסן
נגאלו בניסן עתידין להיגאל.



בס"ד, ניסן תשפ"ה

ישמח לב מבקשי ה'

הננו להודיע לציבור מבקשי ה' על

שיעור הכנה לימי הפסח

כהכנה דרבה לקראת ליל הסדר
והיו"ט הבעל"ט

מאת הגאון החסיד רבי

אברהם מרדכי אלתר

שליט"א

- השיעור בידיש -

השיעור יתקיים אי"ה

ביום שלישי י' ניסן פר' צו הבעל"ט

בביהמ"ד ארי שבחבורה רחוב הארגמן 4 ירושלים

בשעה 9:00 בערב

בהרכת התורה

שמעו ותחי נפשכם